

ددشت لاروے

ایم طارق سحر

دے خرد شکو دشت کسبی منزلونہ لہو مہ
یوتزے لاروے یمک، یوستہ مہ مسافریم!

دَدِشْت

لاروی

کله چه را کړی ساقی د ک جامونه
خه په دیکو د یار درشل ته رسو
سحره ! مونږ لکه ددشت لاروی
خدای زده چه کله خپل منزل ته رسو

ایم طارق سحر

د کتاب د خنږے سترکے او بنکلا
 سهره د کران او خوب ملکری
 بناغلی رخسار علی په سر

سحر

تَرْوَن

دَ خیل پلار بنا علی محمد یوسف خان
اَو

خوبے مور پہ نوم ، دَ چا پہ
غیرہ کبن چہ ما پستو زده
کریدہ۔

زہاد کتاب اختیار زہادے

د کتاب نوم
مصنف

د دشت لاروی
ایم طارق سحر

ایم، اے پینتر، پینتر آئز، پشاور
ایم، اے اردو

ایم، اے اسلامی تعلیمات، بی ایڈ

محکمہ تعلیم

کلی شاہ دند، لونڈ خور مردان
رخسار علی

تدوین اور ترتیب

ایم، اے لائبریری اینڈ انفارمیشن
سائنس

ایم، اے سیاسیات

جنوری ۱۹۹۸ء

یونٹر (۱۰۰۰)

۳۵ روپی

پرسہیل پرنٹنگ پریس مردان

محمد ارشاد

توحید و سنت بکس سنٹر

جج ہلٹاویس لونڈ خور بازار

نن : ۳۵۰۱۱۴

(۰۹۳۲۲)

وہو مہ خُل

شمیر

بیعہ

چاپ خانہ

کاتب

د موند لودرک

فہرست مضامین

نمبر شمار	مضمون	صفحہ نمبر	نمبر شمار	مضمون	صفحہ نمبر
۱	دسحر آئینہ صفادہ	۷	۱۶	گیلہ	۴۱
۲	دایم طارق سحر شاعری	۱۲	۱۷	زندگی یو بیابان دے	۴۳
۳	خیلے خبر پہ خیلہ ژبہ	۱۵	۱۸	دے تصور نہ نہ خے	۴۴
۴	انسان تہ	۱۷	۱۹	حسرت	۴۸
۵	یوشعر	۱۷	۲۰	شپہ	۵۰
۶	دعا	۱۸	۲۱	تابہ ہول عمر یاد و مہ (نظم)	۵۲
۷	صلو اعلیہ وآلہ	۱۹	۲۲	دگو در بد نصیبہ جینکئی (نظم)	۵۲
۸	مور (نظم)	۲۱	۲۳	د ادیرے پہ خواکین	۵۷
۹	دراز قیصی	۲۸	۲۴	ستوری (نظم)	۶۰
۱۰	نور مہ کپوہ	۳۰	۲۵	وطن (نظم)	۶۱
۱۱	د زہکی پہ خاطر	۳۰	۲۶	زہ بہ کپہ بار کپوہ	۶۳
۱۲	پنستو ژبہ (نظم)	۳۲	۲۷	ارمان	۶۳
۱۳	اے بادشاہ د کا سناتو	۳۳	۲۸	دلحد آوان (نظم)	۶۴
	(نظم)		۲۹	د برمول صحرائہ (نظم)	۶۹
۱۴	د سیند پہ غارہ	۳۷	۳۰	حم کوٹے لہ د جانان	۷۰
۱۵	داد چاکے دے ؟	۴۰	۳۱	آہ	۷۱

نمبر شمار	مضمون	صفحہ نمبر	نمبر شمار	مضمون	صفحہ نمبر
۳۲	بے ثباتہ ژوند	۷۱	۴۲	کوٹھے لہ بہ ورخُم	۸۵
۳۳	رہبتوں مینہ	۷۳	۴۳	ناقلوری	۸۶
۳۴	خیبر	۷۴	۴۴	لہ پہ قلاورشہ	۸۷
۳۵	دجانان د کوٹھے خاوری	۷۵	۴۵	تہول جہان نہ گیلہ منہ	۸۸
۳۶	تپوس (نظم)	۷۶	۴۶	ماتہ اروایہ رہبتیا	۹۲
۳۷	د چاپہ یاد کبن (نظم)	۷۷	۴۷	ژوند خاموشی	۹۵
۳۸	یادونہ مہ راسپروہ (نظم)	۷۸	۴۸	ادیوہ دہ (نظم)	۹۵
۳۹	کلکہ ارادہ	۸۲	۴۸	تندہ	۹۷
۴۰	د مینہ خودی	۸۳	۴۹	احساس	۹۹
۴۱	حما خوالہ د نہ راجی	۸۴	۵۰	یوستری مسافریم	۱۰۰

د سحر آئینه صفا ده

د بانيزی سيمه که يو طرفته د ازادی دننگيالو او په تحریک آزادی
کښ برخه اخستونکو دتن بدن او وینه قربانی ور کونکو نه ډکه ده نو
بل اړخ ته دده لمن احساساتو دنغمو زیر ونگو او پر کيفه خیالاتو
دسندريزو فضاگانو دخوشبویو نه هم ډکه ده.

داکوم کتاب چه ستاسو په لاسونو کښه ده "ددشت لاروی" دده
لیکونکي د شاه دند لو ند خور (بانيزی) او سیدونکي ده. نوم یی
محمد طارق سحر ده دپیدائش کال نه نولس سوه شلور شپيته یعنی ۱۹۶۴.
ده دجان خیلو دپلو دمحمد یوسف خان زونه ددر وند مشر تاج محمد
خان کاکا (مرحوم) نسه او دفیرنګیانو ددور دستر مشر او منصب دار
ملک میر حسن خان کړو سه ده. ده په قام قبيله دپښتو دلوئی قبيله
"ختک" یو و گړه ده. او شجر نسب نه سیخ میرنی ننګیالی او
تورزن خوشحال باباته رسی.

سحر صیب په ډیره کم عمری کښ په گڼو علومو مهارت او
پوهه لری. ده دجامعه پښور نه په پښتو پښتو انرژ اردو او اسلامی
تعلیمات کښ دماسټر ډگری ډیر په بڼه پوزیشن تر لاسه کړی دی. بی. ایډ
ی هم کړه ده. او له تیرو اتو کالو راسه د درس و تدریس په خدمت کښ
مصروف ده.

موصوف داوړ نه خپل تعلق دجومات سره ساتلی ده. تقوی
خلوص مینه درد زغم سنجیدگی وقار او خودی د ده ذات داسه
خاصه دی چه ده نه منفرد جوړ کړیده.

د بباغلی سحر کوشش چرے ہم د جمود بنکار شوے نہ دے۔ او
 ہم دغه وجہ دہ چہ پہ دیر کم عمر کنیں دے د ادب پہ تمامو اصنافو قلم ازمانی
 کوی۔ نظم غزل رباعیات او قطعات وارہ نی دخیال د زانگو نہ د قلم پہ
 ژبہ کاغذ تہ سپارلی دی۔ بتول اصناف نی پہ یو جدا او منفرد انداز کنیں
 لیکلی دی۔ د نظم او غزل نہ علاوہ نثر ہم لیکلی او ہفہ ہم د افسانو پہ
 شکل کنیں۔

پہ زرہ تر او سہ م حسینے افسانے پرتے دی
 کومے چہ ذہن تہ راغلی ارمانو نو سرہ

د سحر صیب د کلام اکثرہ برخہ د ژوند خورو ورو حقیقتونو
 تہ تہذیبی تناسب و ربخبنی۔ مینہ بہ چانہ وی کرے؟ خو بعضے شاعر
 داسے خان خرگند وی لکھ چہ مینہ بل چاکرے وی یا کوی نی او دے
 صرف د شعر یا غزل و نیلو یا د نوخہ خوانی فرض ادا کوی۔ دا خبرہ
 د بباغلی سحر پہ بارہ کنیں بالکل اپوتہ دہ۔ د دہ پہ شاعر نی کنیں د زرہ لہ
 کومی مینہ او درد شامل دی۔ مجازی او حقیقی دوارہ مینے نی د زرہ پہ
 کور میلنے دی۔ دمینے عنصر خود دے ازلی تحفہ گنری او دیر د احسان
 سرہ نی قبلوی۔

دا پخوانے مینہ دہ او دا ازلی مینہ دہ
 دا پتے وعدے دی دانسان دخیل جانان سرہ
 داپہ کائناتو کنیں آدم تہ رب بخبلے دہ
 وائے خلہ سحرہ! چہ درکئی د احسان سرہ

د بباغلی سحر پہ شاعری کنیں دمجازی مینے ہفہ بتولے نبے
 نبنائے موجود دی شخہ تہ چہ منت انتظار سوز خفگان گیلہ او نازک
 احساس و نیلے شی او کلہ چہ دے دیر خفہ شی نو بنہ غزل اولیکی۔ او
 خمایہ خیال دایتولے دمجازی مینے بنکارہ او واضحہ نبے دی۔

زہ پہ مزہ مزہ بہ وائیمہ خورے سندرے
 غزل بہ لیکمہ دخیل زہ د داغونو سرہ
 خمجانان خماشعرونو لہ خلاور کوی
 دجانان غم پہ ما د دیر و احسانونو سرہ

د بباغلی سحر کلام د خلوص او مینے پہ یو لوئے میدان خور دے
 -دہ شاعری د ترتیبی ژوند نہ عبارت دہ او دخیال سلسلے ی د زریڈو
 نہ دی۔

خماد خیال سلسلے نہ زریڈی کہ زمانے یاخو پیری پرے واورپی
 دہجر سوز بہ د سحر باقی وی کہ شل کالونہ یا صدی پرے واورپی

بباغلی سحر د عمر پہ بباغہ برخہ کنیں دے شخہ تہ چہ شباب خوانی
 یا لیوننتوب و نیلے شی۔ بیاہم د پستو ادب سرہ د ہفہ مینہ ژورہ مینہ دہ
 -د دغے لہ برکتہ دے د پستو ادب ناوے لہ دیر پہ خلوص سترہ سترکہ کوی
 او د دے دپارہ د یو بنکلی محل جور و لو خوب وینی اگر کہ د دیر و
 کوششونو او تیند کونو نہ پس ہم وی۔

زہد پستو ادب دپارہ یو محل جو روم
مترل بہ او مومم ددیر و تیند کونو سرہ

د سحر د کلام اکثرہ برخہ ددے خبرے واضحہ ثبوت دے
دے د خپل انداز یو رومانی حقیقت پسند دے۔ ددہ د شاعری مخت
ار خونہ د حسرت او تمنا نہ خالی نہ دی۔ خکے چہ دے ہفہ پیاورے
میرنے خلمے دے چہ دببوفانی د ستمونو زغملو نہ پس ہم ددیدن حس
پہ زرہ کنیں لری او د محبوب لہ ارخہ راوری پیغام تہ تندہ نیولے بنکار

پہ مینہ کنیں عیب نشته کہ گناوی نو ہم وی دے
قاصدہ! لب پہ جار د ببوفا خبرے او کرہ
چہ شخہ ئی درتہ وئیلی ہمہ وارہ کہ بیان
بیمار زرہ چہ م روعشی د اشنا خبرے او کرہ

بناغلی سحر د خپلو زمکو قافیو او ردیفونو پہ خپلہ موج
دے۔ او ربستیا خبر۔ دادہ چہ دہ پہ خپل کلام کنیں د لفظونو سوداگری نہ
کرے۔ شخہ چہ پرے تیر شوی دی ہفہ ئی بیان کری دی د دہ کلام دد
خبرے غمازی کوی چہ۔

دنیا نے تجربات و حوادث کی شکل میں
جو کچھ مجھے دیا ہے وہ نونار ماہوں میں

زہ پخپل بخت دیر ویاړ کوم چه بڼا غلی سحر دخپل
 دشت لاروئی " په رومبني صفحو کښ تاسو ته دمخاطب کیدو موقعه
 لاس را کړه۔ حقیقت داده چه دکتاب سریزه لیکل دومره آسان کار نه
 ښه بله داچه دا دکتاب نچوړ او آئینه وی۔ او زما غوندے دادب شوقیه
 رستونکی دپاره دا لوی امتحان دے۔ دا دبڼا غلی سحر خپله مینه او
 خلوص دے چه دا کار نه ماته اوسپارلو۔ رښتیا خبره داده چه خما دا
 لمه ازدهغه د مینه او خلوص په بدله دیر کم دی۔

په آخر کښ د زړه له کومی دعا کوم چه دبڼا غلی سحر
 دشت لاروئی " ته د مینه پیر زویانے او په تیره تیره دجانان د غیبه
 شو شویانے نصیب شی۔ خکه چه دده مینه او آئینه دواړه صفادی۔ او
 دے اظہار دے په خپله مخه دا رنگه کوی۔

د غرونو گتم په هریو قدم
 دپاکے مینه گواهی ورکوی
 په سور سحر د بے وفا جانان
 مازیگری یادونه مه راسپړه

په دیر خلوص

رخسار علی

پی۔ ایہ۔ اے۔ ڈی

پښور کینټ ۳ ستمبر ۱۹۹۶ء

دایم طارق سحر شاعری

ایم طارق سحر یو ټیټه تعلیم یافتہ او د پښتو ادب یو نوموړی شاه
زلمی دے۔ د پښتو ژبې سره دده مینه پیدائشی او ازلی ده۔ ده خپل علمی
ذهنی او تخلیقی صلاحیتونه د پښتو ادب د روزې دپاره وقف
کړيدي۔

د سحر صیب په شاعرۍ کښ نه یواځې د پښتنو د زړه
احساسونه پراته دي بلکه دهر انسان هغه احساسات تخیلات او جذبات ی
چیرلی دی په کومو زړونو کښ چه لږ درد هم موجود دے۔

خان به ټول لوگه کرم د زړه سره ټابه خاورے کرم
سترگه به رندے کاندې نظره ټابه خاورے کرم۔
حسینه شهزادگی به زه د زړه د تل نه اوباسم
پریرېدم به سوچونه اے خیگره ټابه خاورے کرم

سحر صیب غزل، نظم، رباعی، قطعه او آزاد نظم ته قلم
وراندی کړیدے۔ په نظمونو کښ د ژوند کائنات او د دنیا بے ثباتی ذکر
کوي۔ "ژوند خاموشه اديره ده"، "ماته او وایه رشتیا"، "تاته یاد دی او که
نه"، "د کور بدنصیبه جینکۍ"، او "ستوری" ی دادبی خوب والی
سره سره معنوی او مقصدی خوب والے هم لري۔ ددے نه علاوه "یادونه
مه راسپړه"، "اے بادشاه د کائناتو"، "تپوس"، "د چاپه یاد کښ"، "داد چا
کلے دے" او "د تصور نه نه خے" ی دستانینے وړ آزاد نظمونه دي۔ چه
پکښه فن د ژبې خوب والے او مقصدیت دیر په روانی سره موجود دی

هغه ڪوڙي به خدائيگو ياد ۽ لرم
 ڪومو ڪنن ما چہ قدمونه ايڻي
 هغه قيصن به ٿول ۽ ياد ۽ لرم
 ڪومو ڪنن ما چہ خپل يادونه ايڻي

شڪريہ

پرويز مہجور خويشگي

ريسرچ افسر پڻتو اڪيڊمي

پيڻور يونيورسٽي

(پاڪستان)

د سحر صیب په شاعرۍ کښ د مجازی مینه گیلے شکوے دے
 وفا محبوب نه د فریاد خبر ۷ په ډیر سوز او درد سره و نیلے شوی دی۔
 د ده په شاعرۍ کښ حقیقی مینه کومه چه هغه خدا داده تحفه گنری
 خومره په ښکلی او درد منده لهجه کښ موجود ده لکه وائی۔

مینه مینه مینه م راوړ ۷ ده د خان سره
 کله چه زه را غلم مخامخ شوم د جهان سره
 کله چه پیدا شوه ملا نیک هم به خبره وو
 دا دستر گور از د ۷ جانان دخیل جانان سره

لنډه دا چه د پښتو ادب په نوی نسل کښ داسه ښکاری چه
 سحر صیب خپل منزل ته ډیر په تیز و قدمو نور روان دے که چر ۷ سحر
 صیب خپله ادبی مطالعه او دشعور تجزیه فطری ارتقا، او رفتار برقرار
 اوساتو نو دا امید کیدے شی چه د پښتو ادب د پاره ښه ښه نمونه پیدا
 کړی۔

خپلی خبر ۽ په خپله ژبه

هسے په رسمي خبر و د چا قيمتي وخت و له خراب کړم؟ کتاب
ستاسو په لاسو کښ دے۔ خدا کچه او ناپوهه احساسونو نچور دے۔
تاسو ته ئی دیر په خلوص وړاندے کوم۔

خندا زما نه خه شوه، مستی خدا نه خه شوه
يو درد يئمه خاموشه، يوساز يم غلے غلے
يو گل د گلستان ووم اوس پانړه رږيدلے
يوستوری د آسمان ووم اوس په زمکه لاندے غلے

خما د شاعرئ په کره کتنه خان مه کړوئ۔ بس ديو وار خطا او
بے گودره انسان خبر ۽ ئی او گنړے خکه چه دلاروی او وار خطا انسان
خبر ۽ هم دارنگه وی۔

"د دشت لاروی" خما د احساساتو وړو مېنې مجموعه ده۔ زه
د ادب په میدان کښ ديو ادنی طالب علم حیثیت لرم۔ خپله ادبی پوهه نه
لرم او نه زه د کتاب لیکلو جوگه يم خکه چه کتاب لیکل د هر چا د وس
خبر نه ده۔ کتابونه د ژوند تشریح د کائناتو رموزونه او د عقلياتو او
اخلاقياتو پرانسته وی۔ او زما دومره پوهه چرته؟

په آخر کښ زه دخپل خوږ ملگری ډرویز مهجور خویشکی
دیر د شکریه ادا کوم چه خما په شاعرئ نه خپه رانے ورکړه او خما
حوصلے نه اوچته کړے۔

مناسب گنرم چه دخیل گران ملگری رخسار علی
 (یی-ایم-ای-دی) دزره له کومی شکریه اداکرم د چاپے کچه فنی مهارت
 او ادبی پوهے چه خما خور وور کلام ته د کتاب شکل ورکړو او زه نه
 ددے چاپ کولو ته راپارولم- ده چه د ترتیب او تدوین په سلسله کښ ډیر
 په اخلاص کوم کوشش کړیدے زه هغه په لفظونو کښ نه شم بیانوے-
 نور د کتاب او ستاسو مینځ کښ خلل نه جوړیږم او فیصله په
 تاسو پریږدم-

ډیره مننه

ایم طارق سحر

محکمه تعلیم

انسان تہ

خو مرہ لوئے احسان دے اے خالقہ انس و جن سرہ
راغے کائنات تہ بے جامے خلی دکن سرہ
نن آدم انسان دے سبا بیا د خاور و ثلے دے
پام کوہ تیریزے چہ پہ خوا کین د مدفن سرہ

یو شعر

مہ مے لتوہ پہ دے چمن کین زہ بہ نہ یم
بدلیزی رابدلیزی آستانے د مسافرو

هو العلى العظيم

خما خدایه ماله بنکله سو کالی دجهان را
چه نه ریژی نه ختمیزی ماله هغه کلان را

د جهان دا طبییان م په علاج کله پوهیزی
چه تل زروونه پر ځه ریژی ماله هسه در مان را

تل محفل به د دنیا وی لویه خدایه زه به نه یم
پس له مرگه چه م یاد کړی ماله هسه یاران را

خه سحر که نعرے کاندم د آه و بکا د که
چه پر ځه زروونه تکوریزی ماله هغه زبان را

صلو علیہ وآلہ ۱۹

بادتہ م زاری دہ چہ سلام م ورتہ یوسی
ہفہ چہ مکین دے د حجاز او دیثرب

دے پہ کل عالمو کین خائستہ لہ ہر بشرہ
وائی چہ دردو پرے فرشتے او دعرش رب

د مینے پہ رباب دے دینا است سندرے وائے
زرگے م پہ ماتم دے دزخمت سندرے وائے

پہ وارہ کائنات کنیں دے جلوے راتہ بنکار یزوی
گویا یم پہ ثنا دے د قدرت سندرے وائے

د ہجر پہ منزل کنیں م پولی پہ خپو وتلی
منزل م نامعلومہ دفرقت سندرے وائے

نو میدہ نہ یم خیر دے خو طامع ستاد کرم یم
نن خکہ پہ چغار دے درحمت سندرے وائے

پہ مینہ د دنیا کنیں م زرہ د بوب دے خپلہ خدایہ
کرے دا گنام کمہ پہ عجلت سندرے وائے

ستا عشق کنیں لیونے شوم پہ صحرا کنیں چرتہ گر خم
چہ گفت م لہ خلے خیری د الفت سندرے وائے

تکمیل تہ کلہ رسی کہ ہر نحو آہ وزاری کرم
نیمگرے م ارمان دے د حسرت سندرے وائے

مور (نظم)

چہ پہ دنیا م ستر گے وا کرے نو ما مور اولیدہ
 کلہ چہ ستر گے ما بینا کرے نو ما مور اولیدہ
 رانہ چا پیرہ بتول خیلوان وو خو مانہ پیژندل
 چہ م دز رہ ستر گے رنرا کرے نو ما مور اولیدہ

دیر پہ ناز و نو او پہ مینہ لویولم مورے
 لہ دیرے مینے بہ پہ مخہ بنکلولم مورے
 دے معصوم ز رہ چہ بہ م کلہ دشخہ ضدرا و اخست
 مجبورے مور لکہ دگل بہ زہ ساتلم مورے

وخت لکہ باد بہ تیریدہ دلتہ خلے شومہ زہ
 لکہ دپانرو رژیڈہ دلتہ خلے شومہ زہ
 عما خوانی عما د مور د امیدونو اسرہ
 دیری پہ ز رہ رار ویدہ دلتہ خلے شومہ زہ

دائی ارمان وو دخوئی ناوے بہ دولی کین وینم
 دے رونر تندے او ہم مسکے بہ خوش حالی کین وینم
 نہ بدہ ورخ نہ ئ غمونہ پیرزو کری پہ ما
 ہمہ عمرو نہ عما غم دے خوش حالی کین وینم

ما چہ کاتہ دمور وینستہ پہ سپینیدو راغلی
 غائبی پہ خلہ کنس خوزیدہ پہ غورزید راغلی
 پہ ماخو وار دخوانی راغے خودے وار خفہ کرم
 ماتہ تیر وخت ہزار ہزار پہ یادیدو راغلی

مور دے خفہ نشی سحرہ ! دا اللہ وئیلی
 دمور دخپو لاندے جنت رسول اللہ وئیلی
 ہمئی بچے ہمئی اسرہ او دزرہ سرے تہئی
 خوبے خبرے ورتہ تل کوہ اللہ وئیلی

زہ یم د غم غم دے خما اوس دبیدیا ملگرے
 زہ م ہادہ دے راسرہ شو پہ صحراملگرے

اول بہ ماتہ خان یواخے مخہ حیران بنکاریدہ
 اوس راسرہ د جانان غم شہ پہ خندا ملگرے

دیر پہ مزہ مزہ روان ووم پریشانہ غوندے
 ستا قدرت نبیے م شولے دتنہا ملگرے

دے راروان خو ما پروانہ کرلہ مخکینے تلمہ
 اول تنہا ووم راسرہ شودا گدا ملگرے

مخہ زمانہ؟ مخہ بی حالونہ؟ تصویرئی بنہ دے
 سحرہ! غم لہ غتے ورکرہ شہ ربستیاملگرے

مینه، مینه، مینه مے راوړے ده د خان سره
کله چه زه راغلم مخامخ شوم د جهان سره

دا پخوانی مینه ده او دا ازلی مینه ده
دا پټه وعده د انسان د خپل جانان سره

مینه پیدا شوے کائناتو نه اوله ده
دا پټه تحفه ده د خپل رب دهر انسان سره

کله چه پیدا شوه ملائیک هم بی خبره وو
دا دسترگو راز دے د جانان د خپل جانان سره

دا په کائناتو کښی آدم ته رب بڅبلے ده
وآئے خله سحره چه درکئی ئے د احسان سره

خلق وائی مینہ شخہ ده محبت خو پوخ یقین دے
د آدم درووح آواز دے دانسان دزرہ آئین دے

گمانونو نہ دیر لرے فاصلو باندے اوسیری
مخلوقاتو نہ دیر لرے پہ جونگرہ کنب مکین دے

ناپوهانو ته په مخکښ فلسفه د قرآن شخه زده؟
نوم حبیب دمحمد دے، محبت نوم دائمین دے

که م سرله عقل راشی مینہ نوره رنرا اوکری
پروت په تکه توره شپه کنب بے بستره بے بالین دے

هر کله مینه ته وائښ خم راخم هغه کوخوله
خیوانان راخی په مخه که سحر یا ماسپڅین دے

تاتہ یاددی او کہ نہ (نظم)

آزما او ستاپہ مینخ کنیں چہ اقرار وو

تاتہ یاددی او کہ نہ

آو عدے ستاد وفا

ستاد زرہ او خلع گفتار

تاتہ یاددی او کہ نہ

وو لطفونہ چہ پہ ما

او کرم خمایہ حال

ماتہ یاد زرہ زرہ

مہربان پمادلدار وو

تاتہ یاددی او کہ نہ

ہرہ ورخ نوے گیلے

دمزے مزے قیصے

پہ ورہ ورہ خبرہ

مرور بہ یوتر بلہ

تاتہ یاددی او کہ نہ

کلہ ناست چہ پہ محفل کنیں

اشار و باندے خبرے

او دمنے ہر بیان بہ

کہ خبرہ چرتہ داسی
 چہ ستارہ بہ نہ غوہستہ
 "وئیل مخکنس داپکاروو"
 تاتہ یاددی او کہ نہ
 چہ ناخپہ ملاقی شو
 نو وفادے زبادولہ
 او گیلے دملامتے
 ملامتہ چہ بار بار وو
 تاتہ یاددی او کہ نہ

آدو صل دشیپے ورا نہ
 ستا خبرہ نہ منل
 آنہ انہ ادا او انکاروو
 تاتہ یاددی او کہ نہ
 شوک چہ تاگنہ اشنا
 تاچہ وے دے بے وفا
 زہ ہغہ یمہ سحر
 باوفا او باقرار
 تاتہ یاددی او کہ نہ

داستاد میثے پہ اظہارِ رائے جانان جدا شو
حماد زہرہ بتولے قیسی، ہریو داستان جدا شو

عقل او حسن ورتہ لمسہ او کرہ ولے آخر؟
بنکاری بے ننگہ او بے پتہ، ہفہ گران جدا شو

ماخو بخسبلے داخل خان او خپل جہان پہ مینہ
زخمی زرگی لہ لہ زورخمہ، چہ ارمان جدا شو
نن دسحر نہ وفادار او غومرہ گران جدا شو

دراز قیسی

خوبے خوبے نغمے م پہ سبا کین اوریدلے
د فکر پہ لمن م پہ رو رو راخو ریدلے
مخہ شور دکائنات وو، مخہ غوبلے دزرگی وے
چہ غوبم ورثہ کینود، ئی دراز قیسے وٹیلے

هغه کوڅے به خدائيگو يادے لرم کومو کښ ماچه قدمونه ايښي
هغه قيصی به ټولے يادے لرم کومو کښ ماچه خپل يادونه ايښي

د تصور دنيا چه گورمه زه و جوو او روح يوشان ځما خوږيزي
چا طبيبانو ته به ئي ښائمه زه کومو کښ ماچه خپل دردونه ايښي

دژوندون پانړے که م پريوزي خلقه ذرے ذرے شي او ايرے ايرے شي
بيا هغه خاورے به راواخلمه زه کومو کښ ماچه خپل خيالونه ايښي

کله چه غم نه د دنيا اوزگار شم او پخواني يادونه زړه ته راشي
زه په زارو زارو به ژاړم ورته کومو کښ ماچه خپل غمونونه ايښي

يا به خواني ورباندے اوشيندمه يا لونگين به م دغاړے ښار شي
خوري به ټالے ټالے جوتے په سينه چرته چه ماخپل حسرتونه ايښي

که ئي غمونو وارخطا نه کړمه کله ناکله به حالونه پوښتم
ورځم تپوس له به ورځمه آخر کوم ځاني چه ما مازيگرونه ايښي

د سوي زړه سوي خيگر سحره! چاته دے واته ته دغم افسانے
د بے خبرو نه ئي پت کيږده چرته چه تا نور داستانونه ايښي

نور مے مہ کروہ

خدائیگو پہ تمو تمو سترے شو مہ
دیر نہ کاتہ کاتہ دے سترے کر مہ
اے خما مینے نور مے مہ کروہ
اے خما مینے نور مے مہ

ماخو ژوندون لہ خوشحالی غو بستلہ خو خوشحالی خما نصیب نہ شو
لکہ فقیر درتہ سوالونہ کر مہ
اے خما مینے نور مے مہ کروہ

دچاپہ ہجر کبے لہ دیرہ در دہ
زارہ خوبونہ قلا رے لہ راکرہ
زہ پہ سلگو سلگو سحر ژارم
اے خما مینے نور مے مہ کروہ

د زرگی پہ خاطر

عالمہ ژوند کہ مے پہ دار دے د زرگی پہ خاطر
ماتہ قبول کہ سور انگار دے د زرگی پہ خاطر

کلہ ژرا کلہ فریاد کری کلہ غلیبی غلیبی

زہ بہ د زرہ حالو نہ چاتہ وائیم ہفہ دنیا خو توله ورا نہ شوله
 زہ بہ د زرہ زخمونہ چاتہ بناتم ہفہ دنیا خو توله ورا نہ شوله

زہ پہ نار و نار و دیر سترے شومہ خودیو الو نہ چاتہ غرنہ کوی
 خوشے کنہرے بہ زہ خنگہ ستاتم ہفہ دنیا خو توله ورا نہ شوله

مینہ م در پہ در رسوا گرخی دیرہ رسوا شولہ بے کورہ شولہ
 داخلہ مینہ بہ اوس چاتہ سپارم ہفہ دنیا خو توله ورا نہ شولہ

ماوے دایتول عمر قائمہ بہ وی دورانید و نہ بے خبرہ وومہ
 دالوتے لوتے کور بہ خنگ ر غوم ہفہ دنیا خو توله ورا نہ شولہ

خیر کہ خماد خیال دنیاوی ورا نہ سحر عادت شوم دغمونو سرہ
 خو دخو زرہ فریاد بہ چاتہ وائیم ہفہ دنیا خو توله ورا نہ شولہ

پښتو ژبه (نظم)

قلم راواخله اے سحره! یو داستان اولیکه
یاد ایران د فلسفې له گلستان اولیکه

وی مشوی که د رومی یا د سعدی خبره
فارسی نچور که په پښتو ژبه بیان اولیکه

د قلم داره دے ورد رومی د مشرق په لوری
بابونه پرانیزه د علم په افغان اولیکه

مخوک ئے سامی له نسله گنری چااریا گنرله
هیڅ تغیر هم پکښې نه راځي گردان اولیکه

دا شاهي ژبه به محمود او ابدالی ونیله
په هندوستان شوله داخله دانه شان اولیکه

پښتو زړه ده اے سحره او زړه پاته شوه
راپیده شو په باختر ځای یی افغان اولیکه

اے بادشاہ دکائناتو (نظم)

اے خالق دکائناتو
 اے مالک دکائناتو
 اے بادشاہ دکائناتو دے خلقو نہ مپت کرہ
 مایو داسے خائے تہ بوزہ
 بندی کس ہلتہ کنی نہ وی
 مایو داسے خائے تہ بوخہ
 چہ ہیغوک م خوا کنی نہ وی
 زہ یواخے چر تہ ناست یم
 دخپل خیال پہ مشغولا کنی
 دخپل رب سرہ خبرے
 دخپل خان سرہ خبرے
 کہ بیمار شومہ ہم خیر دے
 دتپوس م دے غوک نہ وی
 دیو بنتنے دے غوک نہ وی
 خیر دے زہ کہ بے اسرے یم
 اے بادشاہ دکائناتو دے خلقو نہ مپت کرہ

گیر چاپیر دے خاموشی وی
 گیر چاپیر دے چپیاوی
 خو چہ غوک م خوا کنی نہ وی

انسان نہ دے درندہ دے
 ہم دنیّت نہ ہم دخلے نہ
 چہ بل کس ورنز دے کیڑی
 ہم شلول کہ ہم دابل کہ
 نو مالرے چرتہ بوخہ
 اے خماخوڑہ خالقہ
 اے بادشاہ دکائناتو دے خلقو نہ مپت کرہ

تہ مالک دتول جہان ئی لہ جہانہ خبر داری
 تہ خالق دھر بشری لہ انسانہ خبر داری
 عجیبہ زمانہ راغلہ عجیبہ وختو نہ دادی
 داغہ کیڑی؟ داغہ اوورم؟
 اے بادشاہ دکائناتو دے خلقو نہ مپت کرہ

کہ زہ مر شومہ ہم خیر دے
 اوپہ لاشم غلے نہ وی
 خیر دے ورک دے شم فضا کنیں
 مر وجودم دے ہم خورشی
 خوچہ ٹھوک م خوا کنیں نہ وی
 اے زما خپلہ خالقہ اددنیاژ وندون بیگار دے
 اے زما خپلہ مالکہ اددنیاژ وندون یو واردے
 نو ماداسی خایی تہ بوخہ
 چہ ہیٹھوک ہلتہ کنیں نہ وی

چہ یواھے ہلتہ زہیم
 دخیل خیال پہ مشغول اکیں
 پہ خیالونو مشغولیرم
 پہ فکر و نو مشغولیرم
 پہ یادونو مشغولیرم
 اے بادشاہ دکائناتو
 اے دکل جہان خالقہ
 اے دکل جہان مالکہ ددے خلقو نہم پت کرہ

خان بہ بتول لوگے کرمہ خیرہ تابہ خاورے کرم
سترگے بہ رندے کاندم نظرہ تابہ خاورے کرم

ستا رنگین خیالونہ بہ دزیرہ د تل نہ او باسم
پرے بہ بدم سوچونہ زورورہ تابہ خاورے کرم

کومی اندیننے م چہ پہ زیرہ دننہ ایبنی دی
بتولے بہ لوگے کرم دزیرہ سرہ تابہ خاورے کرم

اے بہ زہ لارشمہ ددے شینکو باغونو نہ
خان بہ کرمہ خاورے او دلبرہ تابہ خاورے کرمہ

صرف تصور بہ م پہ زیرہ دننہ پاتے شی
تت بہ شے پخپلہ تصورہ تابہ خاورے کرم

بیا دیار لیدو تہ بہ خوب کنبی انتظار کوم
مرہ چہ شی سحر دیوہ ساغرہ تابہ خاورے کرم

دسیندپہ غارہ

بنکاریری چہ دو بیڑم پہ یو داسے سمندر کنیں
اوبہ یی توله خرے دی چپے چپے روان دی

د برہ نہ ئی د خان سرہ راوری دی خزلے
غور رنگ وہی رادرومی عجیبہ غوندے طوفان دیی

ساحل باندے ولار یم چہ غہ او موم پہ غارہ
خو دلتہ خشی پشی دی نیگرے م ارمان دے

کہ غوارے نو ورکوز شہ چہ غہ او مومے پخپلہ
لاہو نشم ویریزم دلتہ عقل م حیران دے

پہ غارو ساحلونو ملغلرے چا موندلی
کشتی سرہ سیندو نو کنیں خواران چہ ملاحان دے

ساحل راتہ پہ چپہ چپہ خلہ باندے دا وائی
پہ غارہ چہ ودریری لہ موج کلہ پہ امان دے

صا د خیال او تصور گلونه، همه به مراوے وی او زه به نه به
 ثما د زره هغه خواجه غمونه، همه به خاورے وی او زه به نه به

آشنی دمیو دک خمونه، به هیخ خمار او هیخ مستی اونگری
 که را واپس شی لیونی وختونه، لمحے به نورے وی او زه به نه به

هاغه نیاز بینے ژبے ته به شی، خورے ورے به خاموشی غوندے وی
 دک محفلونه عجیبه سرو نه، نغصے به بنکله وی او زه به نه به

تبر په لاس م محبوبا ولاړه، جوړے وزرے م د ژوند پریکړه
 سمسور گلونه هم رنگین باغونه، پانړے به گورے وی او زه به نه به

قسمته نښے م چه ورانے نه کړے، گنی خفگان په زمالاسیوا شی
 پریزده چه گورم افسوسونه د ژوند زمانے نورے وی او زه به نه به

یو حقیقت او صداقت هم چرے، پتیدے نه شی له هیچا سحره
 دے میخانه کنښ به هم داساقیان، راپسے سترے وی او زه به نه به

خما د خیال سلسلے نہ زریزی
کہ زمانے او غوپیری پرے واپری

زما د خیال غوتی بہ اونہ ریژی
کہ طوفانی تیزے سیلی پرے واپری

دا ہمیشہ داسے رنگینے بہ وی
کہ دیر وختونہ خہ مودے پرے واپری

د انتظار دیوہ بہ مرہ م نشی
کہ دیرے ورخے دیرے شے پرے واپری

د سبا ستورے بہ افق تہ کوز شی
کہ دھجران تورے تیارے پرے واپری

د ہجر سوز بہ د سحر باقی وی
کہ شل کلونہ یا صدی پرے واپری

دا د چا کله دے؟

دیر په افسوس چه ورته گورم داد چا کله دے
داسے بنکار یزی، جوړ خماد محبوبا کله دے

چه ئے زمانه زړه نظر او عقل ټول وړی دی
لاژروی م دا دهغه لاپروا کله دے

داتش کاته زړگی له نور نور حسرتونه راوړی
په انتظار م زړه خوږ یزی دلیلا کله دے

زه چه له ورايه ورته گورمه نو غریوم نیسی
زړگے م هم شی بنپه نیواله جوړه دا کله دے

دختو لوټو او ویرانه دے ساده کلی کښی
زړه رانه ورک دے داد دهغه هوش ربا کله دے

رانه په تور و تیار و دوب شی دما بنام خړ و کښی
لمبه لمبه! لوگے لوگے! د دلربا کله دے

چرته راپیښه به خمایه لوری او کړی که نه؟
په طمع طمع ورته گورم د اشنا کله دے

زما د زہ دنیا د خوږ کر له بیالارے گلے
 راباندے خوږ لگی دا کله، داد چا کله دے

سحرو لار په ډیر ادب دخپل جانان کلی ته
 دیو ظالم او ستم گر او بے وفا کله دے

گیله

لاره مسافر د مسافرو کډے بار شولے
 شوبه ملاقی، که په ژوندون بله موقع راغله

خلق بے وفا وی تیر او هیر به شے سحره
 خان سره ئے وایه که دے زړه له خه گيله راغله

که ته راځے راشه تادی او کړه روان ټمه زه
خما په سیمه لویی منزل دلته پریشان ټمه زه

تاسره ماچه د وفا کومے وعدے کړے وے
زه مسافر شوم درنه لارم اوس پښمان ټمه زه

بیا پته نه لږی چه څه مخه په ژوند پیښې
ماته معافی کوه دلبره ستا جانان ټمه زه

دام ده نښه چه دریاد شمه پرے خان مشغوله
بار بار یی گوره لټوه پکښی عیان ټمه زه

ستا د خندا نه پس ژړا راغله غریب او نیولم
د تسلی اسباب م نښته اوس گریان ټمه زه

مسافری سخته خواری ده سحر او منله
له یار جدا ژوندون په دار او ټول هجران یمه زه

زندگی یو بیابان دے۔۔۔

زندگی یو بیابان دے پکبن سرہ اورو نہ بل دی
پکبن بلے شمعے بنکاری زہ ئے دلری تماشہ کرم

پہ ظاہرہ رنگینی دی خودارنگے سرے سیزی
بلے بلے لمبے بنکاری زہ ئے دلرے تماشہ کرم

زہ م وائی ورنز دے شہ تماشہ ئے نزدے او کرہ
خو فکر و نہ لیونی دی زہ ئے لہ لرے تماشہ کرم

ماتہ پتہ دہ چہ شہ دی دبئاست دننہ شہ دی
کہ ورخم ہلتہ م سوزی زہ ئے دلرے تماشہ کرم

شہ دژ و نہ ہمہ راز و نہ شہ خمونہ زہ دژ و نہ غمونہ
ہر سحر ما بنام بلیزی زہ ئے دلرے تماشہ کرم

د تصور نہ نہ خے

خما بنیستہ محبوبا! زما د زیرہ دلربا
خما د خیال نہ نہ خے، د تصور نہ نہ خے

خومرہ مودے او شولے خومرہ وختونہ او شول
خما وجود کنیں اوسی، خما خیگر نہ نہ خے

دیر ژریدلے تہہ دیر کریدلے یمہ
لکہ د او بنکو د رود مے د بصر نہ نہ خے

بنکلے خوبے صنہ! اے با وفا محبوبے!
زما پہ ژوند قابضے، د تہول دفتر نہ نہ خے

تہ لا پروا د زمان، تہ لا پروا د مکان
منم منم دلربا، دشور و شر نہ نہ خے

افسوس یہ داسی نصیب، پہ بے نمکہ ژوندون
بیا ہم مادی دور کنیں خیال د سحر نہ نہ خے

زہ بہ بتول عمر پہ تمو تمو تیر کرم
آخر دا چہ تورے سترگے بہ رندے شی

تمامی عمر بہ ستا یادو کنس تیر کرم
آخر دا چہ دا زرگے بہ مایرے شی

تولے لارے بہ داستا دراتلو شخارم
پہ آخر کنس داجذبے بہ م زرے شی

خولہ دیرو تمو پس بہ مرگے راشی
لوگے شوے روح بہ اوراوکری لمبے شی

عزرائیل تہ بہ ژرا او منت کاندم
د سحر انتظاری سترگے بہ مرے شی

مات تیکری بتول کرہ دوبارہ ترے کوزہ جو رہ کہ
 پاسیرہ کولالہ دوبارہ نے بنیشتہ جو رہ کہ

ستا دگوتو حسن دے کہ حسن دخیالونو دے
 تلے حسن راو رہ دوبارہ ئی مزہ جو رہ کہ

داسے ئی رنگین کرہ چہ دلرے ہم حسین بنکاری
 تورے ختے واخلہ پہ مزہ قرے تیکہ جو رہ کہ

ستا دکولالی رنگہ کولالہ اشنا زارشمہ
 رنگ ورتہ لبردیر کہ دوبارہ نے رنگینہ جو رہ کہ

رنگ ختے کہ نہ وی زہ بہ لرے پسے لارشمہ
 رابہ نے ورم لہ لرے خوئے تہ حسینہ جو رہ کہ

خلق خو وائی چه په ذکر قلاریزی زرگے
دیارد نوم په اخیستو خنۍ صبریزی زرگے

د جانان ذکر وظیفه کرو ما صبا او مابنام
چه خونۍ نوم اخلم زیاتیزی لاخو زیزی زرگے

د راز او نیاز په ورخو شیو کښ چه یقین شی پیدا
هله قدم واخلی روان شی نه او دریزی زرگے

د زرگی لار چه دخله لار سره خپل لاریوه کری
په خله که هرڅه بیار اخی نه پرۍ دردیزی زرگے

که چرۍ مینه د سینۍ لاندۍ زړه پاته شوه
فائده به اونه کری سحره! که ژریزی زرگے

حسرت

پہ زہ تر او سہم حسینے افسانے پرتے دی
 کومے راغلیی چہ خمہ دارمانو نو سرہ
 زہ پہ مزہ مزہ بہ وایمہ خوب ے سندرے
 غزل بہ لیکمہ دخیل زہ دداغونو سرہ
 دیرہ او بڑہ دیرہ خوبہ دہ دجانان قیصی
 تل بہئی وائیمہ ددیر و فریادونو سرہ
 زما جانان خمہ اشعرونو لہ خلدور کوی
 دجانان غم پہ ماددیر و احسانونو سرہ
 زہ دپشتو ادب دپارہ یو محل جوروم
 منزل بہ او موم ددیر و تیند کونو سرہ
 دامانت بہ راسرہ وی دچانبیے بہ وی
 دجانان غم غلطوم بہ پہ آہونو سرہ
 سحرہ! پرے نہ بڑے دژ ونداؤ دجانان خبرے
 ژوند بہ تیریری دے اوس دیر و تکلیفونو سرہ

خما به او بنکے بھیدے او زہ خبر نہ وومہ
لکہ باران به وریدے او زہ خبر نہ وومہ

دغم نہ دک زرگی م اووے پہ ژرا ژرا کنیں
سترگے ستایاد کنیں ژریدے او زہ خبر نہ وومہ

پوهیدم نہ پرے چہ رسی وے او کہ زلفے دیار
لکہ تالونہ خنکیدے او زہ خبر نہ وومہ

زمانہ پت ی پہ مزہ مزہ زیگون کولو
دیر پہ روروبہ خوزیدے او زہ خبر نہ وومہ

د شگو پند بندوے نشی د ژرا بحر ونہ
هر سحر او بنکے وریدے او زہ خبر نہ وومہ

شپہ (نظم)

چہ تر و بزمے شی ہر مارغہ دخیل اشیاں پہ طرف
پہ شاتہ نہ گوری روان وی د صحرا پہ طرف

دہ تہ خود نہ چا کرے نہ نے چل زدہ کرے
خوچہ ماہنام شی دے روان وی دائے چل زدہ کرے

ہر یو بچے دخیلے مور د راتگ لارے شاری
پہ انتظار انتظار سترے دا رنگ لارے شاری

چہ لہرے وختہ شی پہ جالہ کنیں غوبل جور کری
بے قراری ددوی پہ ژوند کنیں یو خلل جور کری

تورہ تیارہ شوہ گیر چاپیرہ یو تور تم جور شو
تیارہ خورہ شوہ پہ مزہ مزہ تور تم جور شو

پاس پہ آسمان کنیں سپینو ستور و یو خلا کولہ
تولگی تولگی خنو یواخے مشغولا کولہ

پہ دے تور تم کنیں کلہ سپوبہ اوازونہ کول
چہ یو بہ غپ کہ نو بہ نور و ہم غبونہ کول

پہ دے خاموشہ خاموشی کنی یو خطر پروت وو
تولہ دنیا ہسے خاموشہ یو کنہر پروت وو

ما تیر وختونہ یادول اودہ کیدمہ گلہ
پہ پتو سترگو یادیدل اودہ کیدمہ گلہ

ناخاپہ خوب کنی رالہ مخے لہ یو غر راغے
ہلتہ ایسار چہ م کاتہ یو نامہ بر راغے

شوم وار خطا او ما پوہنتے دجانان کولے
زہ ایسار نہ شوم ما غندنے د ارمان کولے

خوچہ ماسترگے غرولے نو بیاہیخ ہم نہ وو
نہ م جانان وواؤ نہ غر وو ہلتہ ہیخ ہم نہ وو

ماچہ پہ تتو سترگو او کاتہ سبا بنکارہ شو
دسبا ستورے پہ آسمان کنی پہ خالا بنکارہ شو

پہ دے خوبونو کنی شپہ تیرہ شوہ سبا راغے
نارے وہی سحرہ درتہ دے گدا راغے

تابہ بتول عمر یادومہ (نظم)

اے خماسوی خیگرہ، اے خما ظالم دلبرہ
 تابہ بتول عمر یادومہ، تابہ بتول عمر یادومہ
 چہ یو خوب دلبر خماوو، سوی سکور خیگر خماو
 خان بہ بتول عمر سوزومہ، تابہ بتول عمر یادومہ
 دار بنیادی چا وئیلی چہ دہ مینہ محترمہ
 پہ ما گرانہ محترمہ، تابہ بتول عمر یادومہ
 زہ بہ کرمہ ستا خبرے یا بہ کرم دخان خبرے
 ستا پہ یاد بہ خان سوزومہ، تابہ بتول عمر یادومہ
 ستا پنبتو بہ یادومہ، ستا وعدے بہ یادومہ
 دپنبتو دکہ صبنہ تابہ بتول عمر یادومہ
 زہ بہ وائٹہ سندرے دخیل روح پہ ربابونو
 مرہ تارونہ بہ بتنگومہ، تابہ بتول عمر یادومہ
 ستا ظلمونہ بہ زہ شمارم تیر وختونہ بہ زہ ژارم
 صحرا گانے بہ لیتومہ، تابہ بتول عمر یادومہ
 تاجہ مخہ را کرہ دلبرہ زہ دخان سرہ نے ورہ
 ہر سحرے بنکومہ، تابہ بتول عمر یادومہ

چہ زہ دے تنگ شی پہ دنیا کین خما خوالہ راخہ
 اوس پر پردہ دہ زہ خبرے مشغول لہ راخہ
 زہ ووم تنہا تنہا بہیمہ خوتر کومے آخر
 پردے وطن دے زہ تنگیزم ملگر تیا لہ راخہ
 نوے م کور نوے جونگرہ زہ عادت نہ یم
 پہ ماماتم دے کہ راخے نو بس دعالہ راخہ
 داسرہ خاپونہ ستا دشوندو ما داغونہ گنرل
 زخمی زخمی شوم اے طبیبہ زردوالہ راخہ
 تورہ تیارہ دہ بینا ستر گے م رندے شوے پکین
 دوتولار خانلہ رنرا کہ خما خوالہ راخہ
 زہ بے اسرے او بے نوا کہ یم مقیم بہ یمہ
 سحرہ نن خولرے کیناستے بیا خوالہ راخہ

سترے فکر

اے وختہ! سترے فکر م تہ لاسترے کوے
 ما پر پردہ پہ قلار شہ تہ ما بیا سترے کوے
 ژوندون خوزہ منہ صرف خیال او تصور دے
 احساسہ! سترے زہ م تہ نور لاسترے کوے

دگودر بدنصیبہ جینکی (نظم)

نن مازیگر کنن پہ قبلہ باندے باران راغے
 پاس پہ آسمان تورہ تیارہ شولہ طوفان راغے
 امبار امبار وریخے گرخی خنے تورے تورے
 دستر گورپ کنن یو تور تم پاس پہ آسمان راغے

جورہ مشرق کنن ہم برینبادہ تول آسمان خلیبری
 لکہ دسرو تارونو ہار چہ پہ گریوان خلیبری
 کلہ چہ پرق شی زہ لمنہ د جانان اونیسیم
 تورہ تیارہ راتہ سور اورشی چراغان خلیبری

اوبولہ تلے پہ گودر کنن جینکی گیرے شوے
 منگی پہ سرباران پرے اوری بناپیری گیرے شوے
 پہ جام اوبو ترینہ ساہ خیژی خوز غمی نے مدام
 گودرہ واران شے دادغہ کرہ سیلانن گیرے شوے

وارہ منگی ترے اوبو یورل چہ لاهو شوے کلہ
 دیرے نارے سورے نے کرلے چہ لاهو شوے کلہ
 داپنستے ہلتہ لہ سختے اولہ تندے مرے شوے
 سوے سلگے نے ہم کولے چہ لاهو شوے کلہ

پہ تور ماہنام کنیں شوہ غوغا او یو ماتم جور شو
 شپانہ بیدیا کنیں چغے والے یو تور تم جور شو
 کلہ چپے قالریدے او کلہ تیزے بہ شوے
 دغرہ پہ خرو کوتگو کنیں یو لوئے غم جور شو

داهسیی سخت طوفان عمرو نو کنیں یو وار راخی
 ہرہ بریہنا کنیں تندرونہ ہم بے شمار راخی
 خو داسپیرے وے دژوند جام نے پہ ماہنام تمام شہ
 گنی گودرتہ جینکی قطار قطار راخی

خما تندیه !

خما تندیه ماتہ حال او وایہ، زہ بہ ترخو پہ انتظار کنیں یمہ
 خپل متزلونہ بہ زہ او مومہ، کہ مسافر بہ زہ پہ لار کنیں یمہ
 ہنکاری پہ لارہ کنیں تیارہ غوندے دہ، مشال دمینیے بل کہ لار کنیں یمہ
 یا بہ خما سترگے رندے غوندے وی، یا نا خبرہ بہ تور غار کنیں یمہ

ز رہ م خاموشہ خاموشی کنیں شخہ و نیل غواری
دومرہ زخمی دے چہ خوب بیری او ژیل غواری

د ز رہ فریاد چاتہ پہ وازہ خلہ کولے نہ شہ
د دے محفل عادی شہ دا ہم چلول غواری

پہ آزادی بہ زہ منبتے د خیل رب او منم
د غلامی جالونہ مات کرہ ماتول غواری

دا نابینا سترگے ئی ستا دراتلو لارے گوری
جانانہ دے تاپہ رندو سترگو لیدل غواری

سحرہ! پرانیزہ چہ گرخی پہ باغونو بنکلی
قیدی مرغے چرتہ میرو کنیں چغول غواری

دادیرے پہ خواکین

اے د خاور گورستانہ! غومرہ غلی غلی بنکارے
پراتہ دلتہ انسان دی خوتہ خلی خلی بنکارے

زہ پریرہمہ دے بنار کین عجیبہ غوندے بازار دے
انسانی وجودشی خاورے خدایہ داشنگہ روزگار دے

بنہ خوانان دے خاورے کری بنانستہ جونہ پرتے دی
وو بنیستہ بنکلی مخونہ ہفہ غوبے نی ورستے دی

اے د خاور قبرستانہ! د ہدو کو گورستانہ!
اژدھے درکین پرتے دی لہمان درکین پراتہ دی

بتول عالم درنہ یریزی جورے دلتہ کین مخہ چل دے
کتابونہ راتہ وائی ستاپہ خونہ کین اوربل دے

کلہ سار کلہ مابنام شی پہ دے اور بدتسلسل کین
راروانیم غلی غلی زہ دشپو ورخو غوبل کین

دژوندون ورخے تیریزی بس دستر گوپہ خمبل کین
ستاپہ کور کین دیوہ نیشستہ نہ رنر اساتے محل کین

زہ نیاز بین یمہ د مور، زہ نیاز بین یمہ د جہان
 دایو سوال در نہ کومہ، روح م نہ کرے پہ لہر زان

زہ یریزمہ لتانہ د سپرو خاورو لحدہ
 زہ بہ دیر عمر اوسیزم د ژوندو ایرو لحدہ

دلته چپہ چپاسیی دہ ستاپہ خوا کنب خاموشی دہ
 دلته غر اوریدے نشی ددے خوارو بیوسی دہ

اے دگور توره لحدہ اے د خاور گورستانہ!
 زہ یریزمہ لتانہ! زہ یریزمہ لتانہ!

قاصدہ خوالہ راشہ دلیلی خبرے اوکرہ
پریشانہ م زرگے د دلربا خبرے اوکرہ

زرگے مے بے قرارہ د ژوند خنے مزہ نیشتہ
خوبے راباندے لگی د بنکلا خبرے اوکرہ

پہ مینہ کنس عیب نیشتہ کہ گناوی نوهم وی دے
قاصدہ لږ پہ جار د بے وفا خبرے اوکرہ

قاصدہ خوالہ راشہ یمہ دیر خفه پریشان
د بنکلی یار، دناز او د ادا خبرے اوکرہ

چہ غه نی درته وئیلی همه واره کرہ بیان
بیمار زره چہم روغشی داشنا خبرے اوکرہ

زما د زره قرار دپاره اووایہ رازونہ
د بنکلی د محفل او مشغولا خبرے اوکرہ

بیلتون ذرے ذرے کرم راتہ اووایہ حالونہ
سحر درته منت کوم رنبتیا خبرے اوکرہ

ستوری (نظم)

دور خے پت وی خوچہ شپہ شی پہ آسمان خلیبری
 داسے بنکاریبری جور پہ سیمہ د جانان خلیبری
 پہ خله خاموشه ددوی سترگے دحیا نه دکه
 کله بنکاره کله فنا کله روان خلیبری

پہ سپین رخساری شنه خالونه گیر چاپیر کینول
 چرتہ رنگی چرتہ ئے گنر پہ ہم وزیر کینول
 دسبا ستوری ته نزدک شه شخه خبره گوی
 نازک لاسونه ئے متینو نه چاپیر کینول

بتوله دنیاچه شی اوده ستوری راوینن شی گله
 سترگے بنیا کری دهر اووینی بیادوی پخپله
 عالم ته گوری دوی له لرے تماشه تی کوی
 نه شپه تمامه شپه شوکی کاندی خلیبری گله

دا وارہ بنکاری دوی کینلویه فلسفه پرتہ
 سپونمی هم او کوره خلیبری خنگ بنیسته پرتہ
 دا وارہ نه دی نه کین لوئے د قدرت ننبے
 نن د سپونمی هره شغله غله خفه پرتہ

وطن (نظم)

خومرہ بنائستہ ٹخہ مزیدارے د وطن نظارے
 بتول دی گلونہ کہ ئے شمارے د وطن نظارے
 دلہ دنگ غرونہ بتول خاموش خنگہ نشہ ولاردی
 چرتہ پرتے شارے ہوارے د وطن نظارے

خنگہ خاموش پہ تول روان دی دوطن سیندو نہ
 پہ حال دقوم خنے پریشان دی دوطن سیندو نہ
 غور چہ زہ کیہ دم دسرور بنکلے نغمے غروی
 مالہ خوب راشی او گویان وی دوطن سیندو نہ

داسے خلمی دی مالیدلی د وطن پہ سیمہ
 اوس دی خاموش دخاورو و خلی دوطن پہ سیمہ
 خان بیستی کر و خوتر عمرہ دادیوے بلے شوے
 وینے بی خیلے بھیولی د وطن پہ سیمہ

ننگ پہ وطن او کرہ راپاسہ چہ گلزار شی وطن
 چہ د بے کسو غریبانو سبزہ زار شی وطن
 پیغلے دے ستائی وائی ستادپت او ننگ سندرے
 تورہ راواخلہ لہ غماز و چہ وزگار شی وطن

دغہ مے تول و س و و اے زرگیہ نور مے مہ چیرہ
یار د ظلم کرس و و اے زرگیہ نور مے مہ چیرہ

داسز مے دیرہ چہ پہ ژوند دے رالہ راکرلہ
قید د عمر بس و و اے زرگیہ نور مے مہ چیرہ

کلہ چہ غم دیر شی پہ ژرا ژاری کم کر مہ
عشق دیار عبث و و اے زرگیہ نور مے مہ چیرہ

غم دیار زیاتیری اے سحرہ غور رنگونہ کری
نن خو یو پہ لس و و اے زرگیہ نور مے مہ چیرہ

یاد

ترخو بہ زہ لو گیرم غی فر یاد خما پہ برہ
چپے چپے رادرومی ہر یو یاد خما پہ برہ
پوکے راکہ چہ اوسوزم ایرہ شہہ بے وسہ
مشرق نہ بہ راخی صرف یو یاد خما پہ برہ

زہ بہ کدے بار کرمہ !

زہ بہ کدے بار کرمہ، بل طرفتہ لار بہ شم
چرتہ چہ سپرلے وی زہ بہ ہلتہ کنیں میشتہ شہہ
نورو ورشوگانو کنیں بہ خیلے خیمے اولگوم
خم بہ دصحرا پہ لور سپرلی نہ چہ خفہ شہہ
یا بہ خان رسوا کرم سپرلی پسے بہ گرخمہ
ژوند بہ دیو شپون کومہ پریردہ چہ غرخہ شہہ
ہر خانہ بدوش پہ یو خانے غو ورخے قیام کوی
کدے چہ زہ بار کرم نو بہ ہلہ پہ مزہ شہہ
ژوند سحر بخیلے دے صحرا بیابانوں تہ
روح م چہ بس او خیرٹی نو زہ بہ پہ دمہ شہہ

ارمان

چہ قدم پور تہ انسان کری داستانوںہ ترے جور پیری
وخت چہ تیرشی او فناشی ارمانوںہ ترے جور پیری

زہ غور زیہمہ بے خایہ غوک م نہ نیسی لاسونہ
دجانان غمونہ دیر شو او س زخمونہ ترے جور پیری

دلحد آواز (نظم)

پہ بتور لحد کین زہ بندی پروتیم
 رام شہ خوالہ لب خبرم واخلہ
 ستا انتظار کین زہستی پروتیم
 رام شہ خوالہ لب خبرم واخلہ

ماتہ خوہیخ ددر تلور و نیشہ دے
 ستر گے م ستادراتگ لارے شاری
 پہ انتظار پہ ما مابنام شی گلہ
 چہ مسافرو ی دارنگ لارے شاری

کلہ چہ رانہ شی قضا مابنام شی
 شم بے نوا او بے اثرے پاتے شم
 نہم شوک و ونہم شوک شتہ پاتے دی
 پہ زرگی دارنگہ گیلے پاتے شی

پہ ما انبار شولے منونہ خاورے
 د گور بندی یمہ درتلیے نشم
 دابہ احسان وی کہ تہ راشے گلہ
 زہ خو قیدی یمہ درتلیے نشم

زرگیہ صبر شہ بس سر کیپردہ
 داتور لحد دے کلے کورنہ دے
 دلتہ کین ہم مے خپل جانان سحرہ
 زرہ تہ نزد دے دے دومرہ دورنہ دے

د هجر سخته تیرومه د وصال په طمع
چه نن غوتی وی صبا گل شی د جمال په طمع

ماته په خوب کښ را په یاد شی ستا دمینه وعدے
خوب رانه او تښتی راوینښ شم د وصال په طمع

ماته یی را کره پکښ ښکاری ستا د حسن ښه
دمینه شپه ورځه تیرومه په ملال په طمع

چه شلیدے نشی دا زنجیر د غلامی مننه
دومره نادان چه منتظر یم د وبال په طمع

سحره مینه بازاری شوه نن خلوص نیشته
ماضی م هیر خکه کریزم زه د حال په طمع

قاصدہ ورشہ آخری سلام م او رسوہ
 شخہ درنہ ہیر نشی ہریو پیام م اورسوہ

دغم پہ جام کنب تلوسی دی شخہ پریشانہ غوندے
 لارے کہ بندے وی ہم خیر خو جام م اورسوہ

چرتہ ایسار نشے ہفہ دروازے بندے نشی
 گنی ارمان زہ بہ م داغ شی نام م اورسوہ

کہ چرتہ روح م پہ سلگو سلگو کنب لارہ ورانہ
 زہ انتظار پہ مرونی کرم پہ پام م اورسوہ

یرہ کوم چہ قاصد ہفہ درتہ نشی ورتلے
 زما بیدارے مینے داپیام م او رسوہ

تورے تیارے دی محبوبا پہ تورہ لارہ روان
 سحرہ راورہ رنراورک گلفام م او رسوہ

چرے بہ ہیرم نشی خپل داد خوانی خوبونہ
 راتہ بہ یاد وی ہیر بہ نکرم داتراخہ دردونہ
 ما پہ قطار قطار لیکلی دی دروح پہ پانرو
 چرے بہ ہیر نکرم جانانہ ستاخوانہ غمونہ
 دژوند پہ نور و ساحلونو بہ ی وائہ زہ
 کلہ چہ زہ تہ م وریادشی ستا زارہ یادونہ
 دیرے مودے نہ مے دستر گونہ خوبونہ تلی
 چام پت کریدی دستر گونہ خوانہ خوبونہ
 چہ پرے خوبے سندرے وائی روح لہ رنگ ورکوی
 دژوند نغمولہ راپیدہ کرہ داسے نور سورونہ
 سحرہ امہ کوہ زہ چاودے فریادی خبرے
 فریاد خولا تازہ کوی دزرگی مرہ اورونہ

چاز خمی کرے یم زرگی نہ خما وینے شاخی
راورہ مرحم چہ پہ زخمونو باندے اوترمہ

خپلو زخمونو تہ چہ گورمہ یریرمہ زہ
شہ خوبلن راورہ چہ دردونو باندے اوترمہ

طیب دے نہ راخی زہ طمع دطیب نہ کوم
خپل لیونتوب بہ زنجیرونو باندے اوترمہ

کہ درنہ لارم پہ زاروزاروبہ ژارے گورے
دمینے حال بہ تش یادونو باندے اوترمہ

بیا پہ یواو بدانتظار باندے بہ دیر سترے شے
زہ خپل قدم بہ احساسونو باندے اوترمہ

سحر بہ رانشی تیارہ بہ وی دمینے پہ لار
نازونہ ستا بہ ارمانونو باندے اوترمہ

دبر مول صحرا تہ (نظم)

یو دوہ خبرے او کرہ نن تپوس لہ نیم راغلے
خوانی دے رالہ شخہ کر لہ مستی دے رالہ شخہ کرہ

صحرا لہ تندے مرہ شے زہ دے ہم لہ تندے مرہ کرہ
ہفہ مے کدے شخہ شولے ساقی دے رالہ شخہ کرہ

خپل ژوند م واپس را کہ زہ واپس ئی در نہ غوارم
خندادے رالہ شخہ کر لہ خودی ئے رالہ شخہ کرہ

ساقی حیرانہ مہ شے میکدے ویرانہ نہ شے
خمار دے رالہ شخہ کہ صراحی دے رالہ شخہ کرہ

جواب ئی رالہ زر را کرہ صحرا زہ در نہ خمہ
سحر دے رالہ شخہ کہ ماہنامی دے رالہ شخہ کرہ

خم کوخو له دجانان

تول غمونه به راغونډه کړم تول دردونه به راغونډه کړم
دا ایری ایری به یوسم خم کوخو له د جانان

نورم هیڅ غمونه نیشه، خمانور دردونه نیشه
خپله مینه ورله وړمه، خم کوخو له د جانان

چه ئی اووینی پخپله او قدم ورباندی کیږدی
مینه خاوره م شی خمه، خم کوخو له دجانان

احترام دے ئی لږ کاندی دابه روح وی ایره شوه
سره اورو نه بلومه خم کوخو له د جانان

که هرڅه راته راپیښ شی زه به خمه، خمه، خمه
پښه نیولې به ورخمه، خم کوخو له د جانان

تاریخونه به شی پاته، تش دردونه به شی پاته
نن وړمه ماتمونه خم کوخو له د جانان

تر محشره به رانشم بیا پہ لور دکبرژن
آخری خل باندے خمہ خم کوخولہ دجانان

تول غمونہ ماسرہ دی تیر یادونہ ماسرہ دی
نن وختی سحرئی ورمہ خم کوخولہ دجانان

آھ

دے خرد شگودشت کنب متزلونہ لیتوم
یو تیرے لاروے یمہ یو سترے مسافر یم
زما دژوند خبرے بہ دشتونہ درتہ کاندی
دلاش چہ نے شوک نہ وی ہغہ مرے مسافر نم

بے ثباتہ ژوند

خندا زمانہ شخہ شوہ؟ مستی زمانہ شخہ شوہ؟
یو درد یمہ خاموشہ یو ساز یم غلے غلے

کله کله به یادومه دهجران تراخه وختونه
کله کله به یتگومه زه دغم سوی تارونه

زه به وائمه سندرے دخیل خوږ زرگی دپاره
په مزه مزه به ستائم دجانان خواږه لوظونه

ماته یادے دی دلبره ستا ورے ورے خبرے
خماروحت ته به هم یادوی دهجران سوی داغونه

زمانے که ډیرے واورې او وختونه ټول بدل شی
خپل جانان به یادومه څه خپل سوی ارمانونه

عجیبه غوندے تحفه ده چه مدام به ماسره وی
تر لحده به هیرنه کرم دخپل سوی زړه آهونه

رہستونے مینہ

زما زہرہ تہ نن اووے خپل نظر او خپلے مینے
د عشق پہ صداقت مے لب گمان غوندے راغلے

یو ژوند دے چہ تیر یزی دھجران پہ سر و دشتونو
زما د ژوندون خوالہ غہ طوفان غوندے راغلے

صفا صفا بہ وانیم د جانان او خان خبرے
ستا درد او غما غم پہ بتول جہان غوندے راغلے

دا ستا د خوانی عمر او دا ستا عجیبہ حسن
پہ زہرہ او وجود دروغ وے یو ارمان غوندے راغلے

اے ونہئی تبس کرہ کہ د خیال دنیا یی ورانہ
پسپاشونن سحر مے پیمان غوندے راغلے

"خیبر"

خه خاموشه خاموشی ده ددے غرونو سلسلو کښ
د ژړا غوندے آواز دے ددے غرونو په اوبو کښ

هر یو بوتے یی خاموشه خان له نورو جدا کړی
د گنګرو غوندے شرنگار دے ددے غرونو په سیلو کښ

زما عقل په درزا شی چه زه او کورم قدرت ته
خومره خوند خومره مزه ده ددے غرونو په لیدو کښ

داخواره واره پراته دی ته به وائے چه ویران دی
لونه تاریخ اولونه داستان ددے غرونو په قیصو کښ

یو ساده غوندے رواج یی د ژوندون خاڼته ټاکلے
بڼه سکون بڼه اطمینان دے ددے غرونو په میرو کښ

دایو شپول د پښتو نخوا دے هم دلرے هم د برے
خه ناشنا شائے جذبے دی ددے غرونو په زلمو کښ

دا چه خاڼله خاڼله ښکاری دا دخټو لوتو کلی
دا یو ننگ یوه پښتو ده ددے غرونو ورخو شپو کښ

دیر عالم دلتہ دیرہ دی د مودو راسے اوسیری
ہمہ عمرے تمام دے ددے غرونو پہ تیار و کیں

حق حیران یمہ سحرہ! ددے خائے بنکلی ژوندون تہ
بنہ عادت دی داو گری ددے غرونو وور خوشو کیں

دجانان دکو شے خاورے

شہ چہ نن د دین دنیا دغمہ آزاد کپے
دامتزل خو ماچرے پخوا دے تسخیر کرے

لږہ شاتے خاورہ نے دیار دکو شے را کرہ
ماترے پہ مزہ مزہ یو کور دے تعمیر کرے

تپوس (نظم)

تپوس کرم له وختونو هم له زمکے له اسمانه
جانان دے راله غه کرو هغه گران دے راله غه کرو

امید نه کرم پوښتنه له خیالونو تپوس کاندم
گنگس لیونے گر خم چه داستان دے راله غه کرو

هر بوتی نه تپوس کرم کرم له هر کانری پوښتنه
له هر یو مسافره چه کاروان دے راله غه کرو

سحر نه زه تپوس کرم مابنامی نه تپوس کاندم
رہم انتظارونه چه درمان دے راله غه کرو

باغبان نه هم تپوس کرم له شبنم پوښتنه کاندم
خزان نه کرم پوښتنه گلستان دے راله غه کرو

داوښکو نه تپوس کرم محبت مے وار خطا دے
پوښتنه له خودیی کرم هغه شان دے راله غه کرو

خواب په ژراراکری "ستا دلبر خودلته نیشته"
سحرم سترگے سرے دی چه جانان دے راله غه کرو

دچاپہ یاد کنیں (نظم)

اے خماد گلو غو کے! اے خمابنسستہ دلبرے

دام خیال ہم نہ وو خدائیگو

چہ بہ داسیی ہم رااوشی

تہ خماد زرگی داغ نی

تہ خماد زرہ درمان نی

زہ بہ تول عمر غمژن یم

زہ بہ تول عمر زخمی یم

پہ دے دومرہ اور بدژ وند کنیں

دے خورہ ورہ دنیا کنیں

ستا پوتے غوندے ارمان

ستادزہ غوندے ارمان

دیر نیمگرے غوندے بنکاری

دیر نیمگرے غوندے بنکاری

بس ژرا درپسے کر مہ

چہ خیالو نو تہ دے کوز شم

تہ خماد زرہ ارمان نی

اوزہ ستاد زرہ ارمان یم

ماتہ پتہ دہ حسینے

خپل زرگی راتہ و نیلی

ستادسرو سترگو حالونہ

خوزہ ہیخ و نیلے نشم
 بیوسی رانہ چاپیرہ
 تمامی عمر بہ ستانم
 ستا خیالونو کنیں بہ گر خم
 ستا فکر و نو کنیں بہ گر خم
 ستا سو چونو کنیں بہ گر خم

خان یوازے راتہ بنکاری
 ستا دمینے پہ دنیا کنیں
 کہ شی حورہ دفر دوس
 نہ م مینہ پرے ماتیں پی
 نہ زر گے م پرے خون پیری
 بس ہم تہ زرہ تہ نزدے ئی
 کہ ژوندے یمہ کہ مر مہ
 تاتہ سوال کوم دلبرے
 لب دخدائی دپارہ راشہ
 چہ زما حالونہ و وینے
 چہ یقین دے شی پخپلہ

داوختونہ بہ بتول تیر شی
 دادر دونہ بہ بتول تیر شی
 زہ بہ مر شہ ستا یاد کنیں
 تہ بہ نہ ئی خما خوا کنیں

پس لہ مرگہ نازنینے
 چہ دقبر خوالہ راشے
 زہ بہ اوسپر م رازونہ
 زہ بہ وائمہ حالونہ
 بیابہ ہیخ ہم کیدے نشی
 تور و خاور و کنی بہ پتیم
 زہ بہ مریمہ حسینے

کلہ کلہ خمایاد کنی
 دزرے مینے دیارہ
 دمزار خبرم اخلہ
 کنسینہ خوا کنی م دغلی
 او دعا بہ راتہ کاندی
 چہ پہ مرونی یم خوش حالہ
 نو بس اے زما دلبرے اے خماد گلو خانگے !
 آخری حسرت م دادے
 دازمانصیحت واورہ
 ہوسحر بہ انتظار کرم
 مازیگر بہ انتظار کرم
 دراتگ لارے بہ شحارم
 دراتگ لارے بہ شحارم

دزرہ بناخ کنبر مے زنگیری زیرے پانرے دخران
ژوند چہ خومرہ بنکتہ درومی لاسیوا کہ نور ارمان

دیقین چراغ مے لاس کنبر خو چراغ مے رنر انہ کری
با دہ بل طرفتہ مخ کردہ مر مے نہ کرے چراغان

ماوے زره بہ مے آرام کہ دغمونو بہ خلاص شم
خدانیکو نور ہم خوبولے لاشوم دیر سترے ستومان

مسافرہ روانیرہ ورائدے خہ ناوختہ کییری
زرکی بل یو قدم ایسے پہ یو نوی بیابان

هغه ستورے د مابنام شه چه تمامه شپه مزار کا
اے سحرہ! پاتے نشے شه ورکہ پہ کل جہن

یادونه مه راسپره (نظم)

خما نیازبینه مینه مه راسپره
 راته زاره یادونه مه راسپره
 هسه نه نوردرنه زخمی نشمه
 آپخوانی یادونه مه راسپره

پریرده خما د امیدونو دنیا
 پریرده خما د آرمانونو دنیا
 ما په قلاره باندے پریردو ولې
 هغه خوازه یادونه مه راسپره

باغبانه مه چیره حسینے غوتی
 مه چیره هسه نازنینے غوتی
 پریرده چه خاورے شی هغه گلونه
 آ کاغذی گلونه مه راسپره

زه بے طبیبه او هجران وهله
 په ټکورونو بڼه کیدے نشمه
 آ د جنون او د جانان قیصی
 هاغه زاره خوبونه مه راسپره

له ډیره سوخته طوفانی سیندونه
 موجونه نه وهی ساره ښکاری
 چرته لاهو نشمه زه ورپکښ
 هاغه ساره آهونه مه راسپره

کله چه ماوتہ را یاد شی گلہ
بیا به زہ ننبے د جانان گورم
دژوند په نور و د گرو نو باندے
آ جانانی خیالونه مه راسپړه

د غرونو گتم په هر یو قدم
د پاڅی مینه گواهی ورکوی
په سور سحر د بیوفا جانان
مازیگری یادونه مه راسپړه

کلکه اراده

لار د پښتو که غره یزه وی پروائے مکره
ستون چرے نشے په دالاره به مرام ته رسو
شارے بنجرے به راحی او گر نگونه ځنې
ځان به رسو و مازیگرے وی، که ماښام ته رسو

دمینے خودی

نن م داسے شراب شنبلی او پہ داسے خوب اودہ نم
گمان دا دے چہ بہ وینن د اسرافیل پہ شپیلئ نشم

عبث وس خپل او خپلوان راباندے کاندی پاغہ وینن شہ
خو پہ داسے خوب اودہ یم چہ بس پاسیدے نشم

دیرہ پوہہ م نصیب کرلہ داستا درنو غمونو
غمہ لرے شہ ما پریردہ ہسے نہ لیونے نشم

کہم ہیر کری زہ نے ہیر کرم ددستور خلاف ورزی دہ
خما مینہ کنن خودی دہ خکہ ہلتہ ورتلے نشم

پہ یو داسے صحرا سرشوم چہ م زرہ پکنن بو گنیری
راسرہ خوا کنن شوک نیشته خکہ حال وئیلے نشم

اے سحرہ ہسے نہ چہ زما نہ دے وروسو پریردی
تولے لارے بہ بیا بندوی ورپسے رسیدے نشم

خما خوالہ دنہ راخی

دا مے وصیت دے آخری سلگو کنیں وانیمہ
مر کہ شہ زہ پہ مرگ خما خوالہ دے نہ راخی

زہ کہ ووم کفن کنیں او ہفہ م نثارے کوی
مخ مے دے شوک پت کپی محبوبا خوالہ دے نہ راخی

ما لہ بہ پہ مرونی دیر عالم خوالہ راغلی وی
ہسے بہ ہم مرئم کبریا خوالہ دے نہ راخی

کلہ چہ زہ پت شہد خاورو انبارونو کنیں
ٹحلی لہ دے نہ راخی خما خوالہ دے نہ راخی

غلی پہ زہ پروت نمہ گیلے بہ کوے نش
خکہ بیا پہ ناز او پہ ادا خوا لہ دے نہ راخی

سترے بہ زہ پروت نمہ پہ خاورو بہ آرام کوم
نہ دے راخی خوالہ دلربا خوالہ دے نہ راخی

میینہ بہ م خاورے شی وجود بہ ہم خاورے شی
دے سحر پشمانہ خو خما خوالہ دے نہ راخی

کوشے لہ بہ ورخم

جانان مے نارضا دے چہ پہ غہ بہ پخلا کیری
گیلے بہ ورلہ ورخمہ اوس کوشے لہ بہ ورخمہ

داستان بہ بیانومہ زہ دھجر د فراق
خوبرولہ بہ ورخمہ اوس کوشے لہ بہ ورخمہ

ریبارہ لرے درومہ نن کوشو نہ د جانان
پہ خپلہ بہ ورخمہ اوس کوشے لہ بہ ورخمہ

عادت نہ یمہ زہ دومرہ دستو دھجران
فراق مزرگے مات کہ اوس کوشے لہ بہ ورخمہ

اسرے مے شوے نیگپرے ارمانو نہ م نیمگرے
دیداری نن کومہ اوس کوشے لہ بہ ورخمہ

درازو نیاز خبرے بہ بل چاسرہ اونہ کرم
ہم ہاغہ محفلونو تہ کوشے لہ بہ ورخمہ

*

یو شو لحظے دیدن نے کرے وو دخپل جانان
سحر بہ یادومہ اوس کوشے لہ بہ ورخمہ

ناقلا ری

نن م بیا پہ زہ غمونہ لکہ پیتی دومرہ بارشول
چہ لہ دیرہ دردہ چاتہ زہ خپل حال وئیے نشم

غوک بہ غہ قالاری ورکہ خما زہ ذرے ذرے شہ
پہ لتون شوم سترے نورے استانے کتلے نشم

کہ زہ مر شم نوہم خیر دے چہ شم خلاص دانظارہ
رنخور روح م ناقلا ر دے انتظار کولے نشم

خلقہ مہ پوہستی خما نہ خمانور ہم زہ خوبیری
اوس بہ بل غوک ہلتہ درومی زہ نے درلہ ورتلے نشم

میخانے نہ م زہ تور شہ ہر ساقی راپورے خاندی
حیف کہ دک جامونہ راگری خویو گوت ہم کوے نشم

ہر بیگا پہ طمعو تیر کرم خو سحر ہم ہفہ شان وی
پہ سلگو سلگو اودہ شم نور غہ حال وئیے نشم

لن پہ قالار شہ

اے لیونی زرگیہ! اے صحرائی زرگیہ
 دمینے دک زرگیہ! اے احساسی زرگیہ
 لن پہ قالار شہ! لن پہ قالار شہ

ژوندونم خاورے نکرے، سفر بہ کرم دارمان
 اے خما گرانے مینے! اے لیونی زرگیہ
 لن پہ قالار شہ! لن پہ قالار شہ

تہ خو جانان غوارے او خپل ارمان غوارے
 چہ د خندام نکرے، چرتہ رسوا م نکرے
 اے سودائی زرگیہ! لن پہ قالار شہ

خے تہ کو خوتہ دیار او ہلتہ خان غوارے
 دغمہ دک زرگیہ! اے فلسفی زرگیہ
 لن پہ قالار شہ! لن پہ قالار شہ

ما پخپل زړه لیکلی، سحر د زړه خبر ۷
 راته به یاد وی همیش لږ به هیره نه شی
 ستا به خودی زړه گیه ! لږ په قلا ر شه

تول جهان نه گيله من

نه تقدیر نه مرور یم نه جانان نه گيله من
 خپل ارمان نه گيله من یم دخپل خان نه گيله من
 زه مجبور یمه زړه گیه تاته هیڅ ونیله نه شم
 یو ته نه ئه غه به وائم تول جهان نه گيله من

سپرلیہ خبر نہ یم چہ پہ برخہ خما شخہ دی؟
 پہ غیرہ دسپرلو کنب بے دگل نہ سوا شخہ دی؟

دژوند ہرے لمحے تہ دیر دلرے نہ پہ خیال یم
 قدم پہ قدم غم دے او دغم نہ سوا شخہ دی؟

دژوند پہ ہر دگر م د بستم پھرہ ولارہ
 ستمونہ قبلوم خود دلبر نہ جدا شخہ دی؟

ہر وخت م حسرتونہ لہ فکر ونو تپوس کاندی
 ہر وخت ہر لمحہ کنب دستم نہ سوا شخہ دی؟

دشپو ورخو کاروان لکہ دباد ہسے روان دے
 سحرہ بیوسی کنب د ماتم نہ سوا شخہ دی؟

تول جهان تہ دے رسوا کرم دادے شخہ اوکرہ دلبرہ
بس ور گدے پہ سودا کرم دادے شخہ اوکرہ دلبرہ

داخما پہ زرہ کنیں شخہ وواؤ دستا پہ زرہ کنیں شخہ ووا
خیل خیال گدیہ مشغولا کرم دادے شخہ اوکرہ دلبرہ

اے ریبارہ ورتہ ورشہ داپنستہ ترینہ اوکرہ
اشنا گرم پہ شخہ گنا کرم دادے شخہ اوکرہ دلبرہ

مینہ کلہ خوک تلے شی د عقل پہ تولونو
پہ دافکر سترگے واکرم دادے شخہ اوکرہ دلبرہ

ہم رسوا شومہ بے خایہ بے نو اشومہ بے خایہ
حسرتو نہ بہ دستا کرم دادے شخہ اوکرہ دلبرہ

دلدار گریہ لبِ رانجہ راورہ چہ داغِ جنے سترگے تورے کرمہ
دسترگو تورم اوبہ کیڑی کنہ چہ دانم جنے سترگے تورے کرمہ

دلدار گریہ چرتہ روندنشمہ خمدے سترگو لہ رانجہ راورہ
دسترگو گاتی م خوبیری کنہ چہ نن درمنے سترگے تورے کرمہ

خما د سترگو کتوری گلونہ خما د خیال آلیونہ گلونہ
مود مرآوے مرآوے سترگے چہ نن نم جنے سترگے تورے کرمہ

پہ دیرو دیرو فریادونو باندے پہ دیرو و دیرو ہجرانونو باندے
خما د مینے سترگے سرے ختلی چہ فراقنچے سترگے تورے کرمہ

خالی رانجہ م پکار نہ دی گلہ ورسرہ بنہ اصلی کجل راویہ
تلوار کوہ چہ زہ سحر جانانہ دازیر بخشنے سترگے تورے کرمہ

ماتہ او وایہ ربتیا (نظم)

لہر خوشوچ او کرہ دلبرہ چہ گنا خمادغہ وہ
 تاپہ غہ کرہ رسوا؟
 بس خودغہ م گناوہ چہ خیل زرہ م تالہ در کرہ
 مایہ لوی جہان کنیں خوش کری
 او تالاس را کر و صنفہ !
 نوبیا ولی ولی ولی
 فیصلہ او کرہ پخپلہ اے ناپوہہ ناخبرہ
 گورے چا او لمسولے
 تہ اول خود اسی نہ وے
 ماتہ او وایہ دلبرہ ماتہ او وایہ دلبرہ
 چہ زر کے خما قرار شی
 گنی مر بہ شہ لہ غمہ
 ماتہ او وایہ ربتیا ماتہ او وایہ ربتیا

خم مرہ دیرہ مودہ او شوہ
 چہ تہ تللی نئی دلبرہ
 ستاپہ زرہ کنیں مینہ نیشستہ؟
 اے بے رحمہ بے وفا
 راشہ لہر دخدائی دیارہ راشہ لہر دخدائی دیارہ
 پہ منت درتہ سر شوے
 زہ منت درتہ کوم

راشہ راشہ دلربا
 راشہ راشہ دلربا
 خوالہ راشہ بے وفا

سام خیر سی ستاپہ غم کنیں
 اے خماد روح آرامہ
 آخری سلگنی م واورہ
 چہ یقین دے خپلہ اوشی
 مینہ مینہ وی رہنیتیا
 تور و خاور و کنیں بہ گورم
 تور لحد کنیں بہ زہ گورم
 خپل دمینے محبوبا، کہ ہر نحو وی بے وفا

زہ بہ مینہ مینہ کر مہ
 زہ بہ مینہ کر مہ کر مہ
 اے سحرہ! نادان دے
 او

پہ زہ کہ کنیں بہ نئے ساتھ
 زہ بہ مینہ کر مہ کر مہ

دغہ مے تول وس وواے زرگیہ نور مے مہ چیرہ
یار دظلم کر س وواے زرگیہ نور مے مہ چیرہ

داسز امے دیرہ چہ پہ ژوند ددے رالہ راکرہ
قید د عمر بس وواے زرگیہ نور مے مہ چیرہ

کلہ چہ غم دیر شی پہ ژرا ژرانی کم کر مہ
عشق دیار عبث وواے زرگیہ نور مے مہ چیرہ

غم دیار زیاتیزی اے سحرہ غورنگونہ کری
نن خویو پہ لس وواے زرگیہ نور مے مہ چیرہ

ژوند خاموشه اديره ده (نظم)

اے خماساده زرگيه
 دے غمونو ليونے کرے
 زربہ واغون دے يو خور کفن دخاورو
 دادنيا دژ راشور دے
 زندگي توله غمونه
 عجيبه ئی تورے شپے دی
 عجيبه غوندے وختونه
 گورے غوک دلتہ لگيادی
 سازوی دلتہ درد دونه
 په دے لويه غم خانه کنس به غوک خوب او کړی دلبره

دا خاموشه اديره ده
 د غمونو توره شپه ده
 خوب بيا هم خلق او ده دی
 خلق خوب کوی سحره!
 هيخ پروائی په چانیشته
 زه پخپله هم حیران نم
 چه مترل مے په کوم لوری
 او روان په کومه لاره
 خو آخر به طوفان راشی
 مونږ او ده او ده به یوسی

پہ یو داسے خائی بہ پریوزو
 خاموشی بہ پہ ہر توروی
 او ہیشوک بہ ہلتہ نہ وی
 نہ آواز بہ اوریدے شی
 نہ پہ سترگو بہ خوک وینو
 خدائیگو دابہ کوم مقام وی

آخری قیصہ بہ دلتہ
 پہ دے خائی کبش شی تمامہ
 گورے ہلتہ بہ نورخہ وی؟
 ورنندے پوہہ خمانیشتہ
 چہ خہ او وایم عالمہ
 نورم خیال پہ پورتہ نہ خی

تندہ

دے کو شو خاوری بہ واخلمہ زہ

دخپل جانان مینہ بہ ماتہ کر مہ

دسرو منگو او بہ بہ او شبنمہ زہ

دخپل زرگی تندہ بہ ماتہ کر مہ

دژوند پلو پورے بہ غوتہ کر مہ

ستاد کو شو او ستاد پلونو خاورے

خان پہ سلگو سلگو بہ اور سوم

آ ستاد در گتہ بہ ماتہ کر مہ

کہ دھجران او دیرے مینے نہ م

لکہ یعقوب ہسے نظر لارشی

لکہ رانجہ خاورے بہ پورے کر مہ

ستاد دھجران پردہ بہ ماتہ کر مہ

یابہ شہید شہمہ پہ خاورو پسے

یابہ کو خوتہ دجانان اور سم

خان بہ پہ وینو ختو اولر مہ

آ دبیلتون قلعہ بہ ماتہ کر مہ

دے کو شو دکلی چونگ خاورے

مے دلحد او دلاش سر تہ کی پدی

لکہ سحر قبر رنرام کوی

دخپل جانان مینہ بہ ماتہ کر مہ

دنيا وړانه شوله ---

فکر کوم اوس به خما کوخوله څوک راځي
هاغه خما د تموتمو دنيا وړانه شوله

فکر کوم اوس به خما محفل کښ څوک کښيني
هاغه د ښکلو محفلونو دنيا وړانه شوله

په ټول جهان او په بيوسه ژوند به څه اوکړمه
آ د درنو درنو نازونو دنيا وړانه شوله

قاصده چالره به ورې خما د زړه رازونه
دنگ راتگ او سلامونو دنيا وړانه شوله

جانانه دومره سپک هم نه يم څومره تا گنړل
بيا به درنشم ددرتللو دنيا وړانه شوله

که دامه يادوي بيا دچا په سر قسم به نه کړم
د ککو کلکو اميدونو دنيا وړانه شوله

زرگې م دک دے ژړا کاندې په چغو چغو
نن هسې بيا ستا د غمونو دنيا وړانه شوله

سحرہ! پریردہ مہ راسپرہ د زرگی حالونہ
 پہ خوب کنی خوب وو دخوبونو دنیا و رانہ شولہ

احساس

احساس م پنبہ نیولے او وختونہ بتول خفہ دی
 پوہنتنہ چانہ مہ کرہ انتظار کرہ زہ راحم

منم چہ زمانہ خوبے وفادہ سرے ہیر کری
 یاران د زمانے لہ را ایسار کرہ زہ راحم

یوسترے مسافریم

دے خر دشگو و دشت کنیں منزلو نہ لتومه
یو تیرے لاروے یمہ، یوسترے مسافریم

منزل مے نامعلومہ دے خو خمہ، خمہ، خمہ
یوازے بے اسرے یمہ نیمگرے مسافریم

د ورخے نہ یریریم خاموشی رانہ چاپیرہ
دے خوشی تشی دشت کنیں یو ژرلے مسافریم

مانبام به شی صحرا کنیں زہ لہ و رایہ وار خطایم
پراؤ دد مے نشته، دیر درگرے مسافریم

زما د ژوند خبرے به رشتونہ درتہ کاندی
دلاش چہ ئے خوک نہ وی ہفہ مرے مسافریم

مامہ آزار وے خلقہ! آزار لویہ گناہ دہ
بے وسہ بے اسرے یم چا شرلے مسافریم

دغم پرے پہ لاس کنیں سحرخی دمرگی خوالہ
لاد دشت کنینی ما دفن کپی چاوژلے مسافریم

داستا دمینه پہ اظہار رانہ جانان جداشو
خما دزیرہ بتولے قیصی ہریو داستان جداشو

عقل او حسن ورتہ لمسہ او کرہ اولے آخر؟
بنکاری بے ننگہ او بے پتہ ہفہ گران جداشو

ماخو بخبلے داخپل خان او داجہان پہ مینہ
زخمی زرگی لہ لہ زورخمہ چہ ارمان جداشو

خمدی روح او وجود دوارہ پنبیمانہ غوندے
زما آرزوئے کرہ آزار چہ قدردان جداشو

ماتہ کہ پتہ وے نو ما بہ ہدیو غرنہ کاوہ
افسوس پہ دے جرم ہفہ شاہ خوبان جداشو

ماتہ پہ مینہ باندے شک راخی ضمیر نہ منی
نن دسحر نہ وفادار او خومرہ گران جداشو

آخری بدلہ

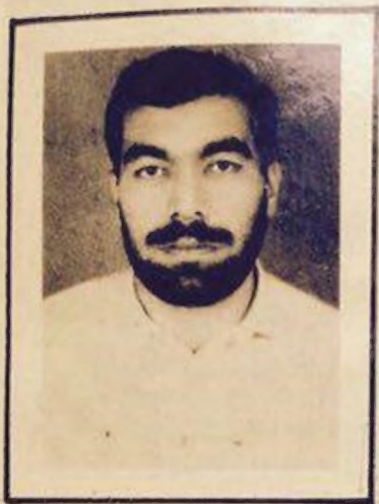
امید م دادے چہ جنت تہ بہ خم
ہلتہ بہ تانہ خپل بدل اخلم

ہلتہ چہ ماوتہ حیرانہ نہ نے
بوسے د حوروچہ دتل اخلم

خمادروح سرہ دے شہ کرے دی؟
بدل بہ تانہ پہ جدل اخلم

خما وجو ددے لرزولے دے دیر
بدل لتانہ بہ یو بل اخلم

چہ ملاقی شہہ د حورو سحر
سیورے دے کلہ بدکا کل اخلم

مصنّف

نوم : ایم طارق سحر
 تعلیم : ایم اے پستو
 (پستو آنرز)
 ایم اے اردو
 ایم اے اسلامیات
 بی۔ ایڈ